

Kadernota voor de begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030

Inhoudsopgave

Bestuurlijke inleiding	3
Bestuurlijke hoofdlijn	5
Samenvatting financieel overzicht	8
1. Sociaal domein	12
2. Wonen en Ruimtelijke ordening	18
3. Beheer openbare buitenruimte	20
4. Duurzaamheid	22
5. Economische zaken	27
6. Participatie, dienstverlening en organisatie	30
7. Financiën	36
Bijlagen	37
Uitgangspunten Kadernota	37

Bestuurlijke inleiding

Inleiding

Voor u ligt de Kadernota 2027. De kadernota vormt het startpunt van de planning- en controlcyclus en geeft de financiële en beleidsmatige kaders voor het opstellen van de begroting 2027. Met dit document worden de prioriteiten zichtbaar gemaakt en wordt richting gegeven aan de keuzes die nodig zijn om te komen tot een solide en realistische begroting.

De Kadernota 2027 heeft een bijzonder karakter. 2027 is het eerste jaar van een nieuw college en op het moment van behandeling van deze kadernota zijn de ambities uit het nieuwe coalitieakkoord nog niet financieel vertaald en verwerkt. Om die reden bevat deze kadernota geen nieuw beleid dat voortvloeit uit nieuwe politieke keuzes. De mutaties beperken zich hoofdzakelijk tot autonome ontwikkelingen en nieuw beleid waar reeds een college- of raadsbesluit aan ten grondslag ligt. De beleidsmatige en financiële uitwerking van het nieuwe coalitieakkoord wordt betrokken bij de begroting 2027.

Financieel perspectief

Het financieel meerjarenperspectief dat volgt uit deze kadernota laat zien dat de gemeente Schagen voor de komende jaren vooralsnog geen sluitende begroting heeft. Dit beeld wordt grotendeels veroorzaakt door stijgende lasten, met name binnen het sociaal domein en bij de gemeenschappelijke regelingen. Daarnaast blijft de financiële positie van gemeenten afhankelijk van rijksbesluiten, waardoor onzekerheid in het meerjarenbeeld structureel aanwezig blijft.

Onderstaand overzicht geeft het verloop van het meerjarenperspectief weer:

Bedragen x € 1.000	2027	2028	2029	2030
Stand: Originele begroting	€ 1.325 V	€ 355 V	€ 1.832 V	€ 1.950 V
Mutaties 1ste wijziging (2025)	€ 1.174 N	€ 693 N	€ 1.460 N	€ 1.493 N
Stand voor 1ste rapportage 2026	€ 151 V	€ 339 N	€ 372 V	€ 457 V
Mutaties 1ste rapportage	€ 539 V	€ 663 V	€ 419 V	€ 314 V
Stand na 1ste rapportage 2026	€ 690 V	€ 325 V	€ 791 V	€ 771 V
Mutaties kadernota	€ 2.813 N	€ 2.668 N	€ 2.375 N	€ 2.259 N
Stand Kadernota	€ 2.123 N	€ 2.343 N	€ 1.584 N	€ 1.488 N

De grootste kademutaties binnen deze kadernota hebben betrekking op indexaties en ontwikkelingen binnen Jeugd en Wmo, bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen (waaronder de GRGA, Veiligheidsregio en GGD) en de ontwikkeling van de gemeentelijke belastingen. De nieuwste ontwikkelingen van Waldervaart, welke in de Raad van september worden voorgelegd, zijn nog niet in deze kadernota opgenomen.

De ontwikkelingen maken duidelijk dat de financiële ruimte onder druk staat en dat het toekomstige college bij de begroting 2027 nadrukkelijk keuzes zal moeten maken om structureel financieel gezond te blijven.

Voorjaarsnota en meicirculaire

In deze kadernota is de meicirculaire nog niet verwerkt. De voorjaarsnota bevat de voorlopige uitkomsten voor het gemeentefonds voor de jaren 2027 tot en met 2030, maar de daadwerkelijke doorwerking voor gemeente Schagen wordt pas duidelijk bij publicatie van de meicirculaire. Op basis van de huidige inzichten verwachten wij dat de meicirculaire leidt tot een positieve bijstelling van de algemene uitkering van ruim € 2 miljoen voor de jaren 2027 en 2028. Voor de jaren daarna blijven de effecten onzeker.

Voor 2029 speelt daarnaast onzekerheid rondom de rijksmaatregel over het beperken van de vergoeding voor huishoudelijke hulp voor inwoners die dit zelf kunnen betalen. Het is nog onduidelijk of de mogelijke korting op de algemene uitkering gepaard gaat met een evenredige daling van de gemeentelijke uitgaven.

Herverdeling gemeentefonds

Sinds 2023 geldt een nieuwe verdeling van het gemeentefonds. Hoewel het ministerie aangeeft dat hiermee een verbetering is gerealiseerd, is tegelijkertijd vastgesteld dat verdere aanpassing noodzakelijk is. Er zijn voorstellen gedaan om de verdeling te verbeteren, met name op onderdelen binnen het sociaal domein. De Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) heeft hierover geadviseerd en stelt voor om enkele wijzigingen per 2027 door te voeren, terwijl andere voorstellen worden uitgesteld of niet worden overgenomen.

Uiterlijk bij de meicirculaire wordt duidelijk welke effecten de voorgestelde aanpassingen in de herverdeling concreet hebben voor gemeente Schagen. Deze uitkomsten worden op een later moment met de raad gedeeld.

Tot slot

Deze kadernota laat zien dat de gemeente Schagen ook richting 2027 geconfronteerd wordt met een financieel uitdagend meerjarenbeeld. Tegelijkertijd biedt dit document een helder uitgangspunt voor het vervolg van de begrotingscyclus en vormt het een basis voor het nieuwe college om keuzes te maken en prioriteiten te stellen. Met het opstellen van de begroting 2027 zal de raad worden meegenomen in de verdere uitwerking van de financiële effecten van de meicirculaire en de beleidsmatige ambities uit het nieuwe coalitieakkoord.

Bestuurlijke hoofdlijn

Sociaal domein

De gemeente Schagen wil dat iedereen, van jong tot oud, kan meedoen in de samenleving. In een tijd van grote maatschappelijke veranderingen investeren we in een stevige sociale en pedagogische basis. Dat doen we door te bouwen aan toekomstbestendige voorzieningen, zoals scholen en maatschappelijk vastgoed, en door te investeren in preventie, gezondheid en inclusie.

Tegelijkertijd staan we voor uitdagingen, zoals de hervorming van de jeugdhulp, de opvang en integratie van nieuwkomers, de betaalbaarheid en toegankelijkheid van zorg en ondersteuning, en de ondersteuning van kwetsbare inwoners. Deze opgaven vragen om samenhang, samenwerking en een lange adem. Daarom werken we intensief samen met partners in de regio en sluiten we aan bij landelijke en regionale akkoorden en ontwikkelingen.

De inzet op deze brede maatschappelijke opgaven brengt financiële uitdagingen met zich mee, maar is nodig om onze voorzieningen toekomstbestendig te houden en de veerkracht van onze samenleving te versterken. Zo zorgen we ervoor dat onze gemeente klaar is voor de toekomst.

Wonen en Ruimtelijke ordening

Er zijn te weinig huizen en het vinden van een betaalbaar huis is voor veel inwoners lastig. We willen ervoor zorgen dat mensen prettig en betaalbaar kunnen wonen in de gemeente Schagen. Daarom blijven we inzetten op woningbouw en het realiseren van passende woningen voor verschillende doelgroepen.

We werken tegelijkertijd aan een toekomstbestendige inrichting van onze gemeente. De grote opgaven voor wonen, energie, mobiliteit en klimaat vragen om zorgvuldige keuzes in de ruimte. Met plannen per gebied, en samen met inwoners en partners, zoeken we naar de beste plekken om deze ontwikkelingen mogelijk te maken.

Beheer openbare buitenruimte

De buitenruimte is belangrijk voor hoe prettig en veilig we wonen in onze gemeente. Met goed beheer en een integrale aanpak zorgen we ervoor dat de openbare ruimte schoon, veilig en toegankelijk blijft, nu en in de toekomst.

We blijven werken aan het riool door oude leidingen te vervangen en afval- en regenwater zoveel mogelijk te scheiden. Zo kan het watersysteem beter omgaan met extreem weer. We stellen voor 2027 en verder een nieuw programma Water en Riolering op samen met de Noordkop gemeenten.

We werken verder aan de regionale fietsroute en we nemen verschillende maatregelen om de verkeersveiligheid te verbeteren.

Duurzaamheid

Duurzaamheid is steeds minder een apart beleidsveld. Het speelt nu een rol bij bijna alle keuzes die wij maken over ruimte en samenleving. De gemeente moet scherpere keuzes maken. Er is minder ruimte, minder geld en er zijn minder mensen beschikbaar. Daarom zijn we in 2026 gestart om het programma Duurzaamheid beter laten aansluiten op het dagelijks werk van de gemeente.

De grootste druk zit op de energietransitie. We willen meer duurzame energie opwekken. Maar we kijken ook steeds meer naar het hele energiesysteem. Want netcongestie en schaarste aan ruimte maken dat niet alles tegelijk kan. We moeten daarom duidelijke keuzes maken. Welke plannen gaan voor? En hoe verdelen we de schaarse ruimte en capaciteit? De energietransitie gaat niet alleen over duurzaamheid. Het wordt het een vraagstuk van economie en ruimtelijke ordening, naast duurzaamheid alleen.

Ook op het gebied van klimaatadaptatie is een verschuiving zichtbaar. Vroeger namen we vooral losse maatregelen. Nu kijken we hoe we die maatregelen beter kunnen inbouwen in de ruimtelijke ontwikkeling en beheer. Daarom combineren we klimaatmaatregelen met andere plannen. Zo werken we slimmer en houden we het betaalbaar.

Groen en biodiversiteit blijven belangrijk voor een leefbare gemeente. Vanuit de "Europese natuur herstel verordening" moeten we ook buiten de beschermde natuurgebieden en soorten aandacht hebben voor biodiversiteit. Onze gemeentelijke programma's sluiten hierbij aan en gaan door tot 2027. Samen met de andere Kopgemeenten maken we daarnaast één duidelijk en uitvoerbaar programma voor het landelijke gebied.

De circulaire economie loopt nog achter op andere duurzaamheidsthema's. We moeten dit verder uitwerken. Er liggen kansen om slimmer om te gaan met materialen: minder weggooien, meer hergebruiken en gebouwen zo maken dat onderdelen later opnieuw gebruikt kunnen worden. Dit past goed bij de ruimtelijke keuzes die we maken.

De belangrijkste opgave voor de komende jaren is niet versnellen, maar vooral duidelijke keuzes maken. We moeten de schaarse ruimte, het geld en de beschikbare energie zo inzetten dat ze het meeste bijdragen aan onze doelen. Daarom moeten we beter bepalen wat eerst komt binnen en tussen de verschillende duurzaamheidsopgaven. En we moeten deze opgaven beter verbinden met wonen, economie en mobiliteit, ook in de regio.

Economische zaken

De economische agenda Schagen is de basis voor het economisch beleid van de gemeente Schagen. Deze agenda bepaalt hoe we bestaande bedrijven ondersteunen, startende ondernemers helpen en samenwerken met regionale netwerken zoals Seed Valley en de Energy & Health Campus.

Naast de kaders vanuit de economische agenda werken we samen met regionale partners en doen we mee aan gezamenlijke trajecten. Ook bereiden we ons voor op wettelijke verplichtingen voor werkgeversdienstverlening. Daarom sluiten we als gemeente actief aan bij het MKB-actieprogramma van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Participatie en dienstverlening

In 2027 blijven we werken aan goede en toegankelijke dienstverlening. We letten daarbij op persoonlijk contact én op digitaal contact. We vertalen onze visie op dienstverlening naar een uitvoeringsagenda. Ook versterken we de manier waarop inwoners kunnen meedenken en meedoen. Dat doen we door de participatieverordening te vernieuwen en een nieuwe visie op participatie te maken.

We bereiden onze organisatie voor op de toekomst. We werken verder aan de ontwikkeling van de organisatie en aan een personeelsbeleid dat past bij de steeds moeilijkere taken die we krijgen. Ook investeren we in betere digitale systemen en in de digitale vaardigheden van onze medewerkers. Zo blijft onze organisatie flexibel en kunnen we snel en goed blijven werken.

Daarnaast werken we aan een veilige en weerbare gemeente. We bereiden onze organisatie en inwoners voor op risico's zoals spanningen in de wereld, digitale dreiging, stroomuitval en natuurrampen, en doen dat in samenwerking met andere overheden en partners.

Financiën

De Voorjaarsnota is opgesteld in een onrustige wereld. De wereld is onrustig door internationale spanningen. Op basis van de meest recente economische raming van het Centraal Planbureau (CPB) stellen wij de financiële kaders voor de komende jaren vast. Deze Voorjaarsnota geeft gemeenten een eerste indruk van een mogelijke uitkomst van de Meicirculaire. De verwachting is dat de Meicirculaire een positief resultaat zal geven van ruim € 2 miljoen voor de komende jaren.

Samenvatting financieel overzicht

	2027	2028	2029	2030
Samenvatting financieel overzicht				
Stand na 1ste tussenrapportage 2026	690 V	325 V	791 V	771 V
Lasten (x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Afschrijvingslast behorende bij investeringen toiletten Sint-Maartenszee en Grootte Keeten.	0 N	0 N	18 N	18 N
Afschrijvingslast inzake nieuwbouw reddingspost Petten. In verband met ontwikkelingen op het strand in Petten en daarbij de veiligheidsrisico's die zijn ontstaan doordat de post gedeeltelijk onderwater staat moet deze post eerder dan verwacht worden vervangen. Vervanging staat gepland voor 2031 maar moet worden vervroegd naar 2027. Hierdoor moet er een bedrag gelijklopend aan de reddingspost van Sint Maartenszee worden opgenomen in de begroting. Dit betekent een investering van € 700.000 inclusief BTW en daaruit volgend een afschrijvingslast van € 46.667.	0 N	47 N	47 N	47 N
Afschrijvingslasten behorende bij investeringen tractie	50 N	50 N	50 N	50 N
De gemeenschappelijke bijdrage van de Gemeenschappelijke Regeling Gesubsidieerde Arbeid (Grga) is verhoogd met een indexatie 7,6 % vanaf 2027. Dit percentage is conform de door de gemeente vastgestelde regeling financiële uitgangspunten (FUGR). Op basis van deze gegevens wordt de bijdrage van de gemeente Schagen aan de Grga in 2027 verhoogd met € 608.000,-.	608 N	564 N	325 N	205 N
De gemeenschappelijke bijdrage van de GGD Hollands Noorden is verhoogd met een indexatie 7,6 % vanaf 2027. Dit percentage is conform de door de gemeente vastgestelde regeling financiële uitgangspunten (FUGR). Op basis van deze gegevens wordt de bijdrage van de gemeente Schagen aan de GGD in 2027 verhoogd met € 300.000,-.	300 N	300 N	300 N	300 N
De gemeente Schagen vindt onderwijs voor alle kinderen in Schagen belangrijk. Daarom bouwen we aan een toekomst waarin elk kind, ongeacht achtergrond of mogelijkheden, de kans krijgt om te groeien en te leren in een omgeving die écht inclusief is. Om uitvoering te kunnen geven aan de wettelijke taak van de gemeente op onderwijshuisvesting, heeft de gemeenteraad de kaders voor 2026-2029 vastgesteld. Binnen de nieuwe kaders is gekozen voor een hoog ambitieniveau op inclusief onderwijs, duurzaamheid en 'slim bouwen'. De kaders zijn tot stand gekomen in samenwerking met de schoolbesturen waarbij de urgentie ligt op een fijn schoolklimaat, toegankelijkheid en gelijke kansen voor alle kinderen. Echter de indexatie op de uitvoering van het IHP is hierin niet opgenomen en zorgt bij aanvang van de nieuwbouw dan steeds voor een tekort. Om dit vooraf te regelen wordt voorgesteld om een indexatie door te voeren op de bouwkosten van de toekomstige scholen. Voor 2027 gaan wij uit van een indexatie gebaseerd op CPI van 2,3 %.	0 N	7 N	10 N	15 N

<p>De komende 4 jaar verstevigen we het bestaande vervoersnetwerk door te sturen op samenwerking en daar waar nodig uitbreiding te realiseren. Daarnaast sluiten we aan bij de regionale ontwikkeling en de daarbij behorende uitvoering. Op deze manier werken we toe naar een centraal gestuurd systeem voor het doelgroepenvervoer waarbij we aansluiten op het reguliere OV en houden we alle kernen bereikbaar. We vertalen dit in twee financiële pijlers voor het verstrekken van subsidie:</p> <p>1. Het versterken en het toekomstbestendig ondersteunen van de dienstverlening van de bestaande aanbieders. Dit doen we door hen te ondersteunen in professionalisering, samenwerken, profilering en kwaliteit zoals beschreven in de aanbevelingen in de Toekomstvisie Publieke Mobiliteit.</p> <p>2. Het uitbreiden van het bestaande aanbod. We zien dat er naast versterking ook uitbreiding nodig is op het gebied van rolstoelvervoer.</p>	156 N	156 N	81 N	81 N
<p>De pensioenen van wethouders vallen momenteel onder de Algemene pensioen- en uitkeringswet politieke ambtsdragers (Appa). Vanaf 1 januari 2028 gaan deze pensioenen over naar het nieuwe pensioenstelsel, waarbij de opgebouwde pensioenafspraken worden overgedragen naar het pensioenfonds ABP. Omdat wij de pensioenen betaalde uit de exploitatie valt er met de overdracht per 1 januari 2028 een bedrag vrij.</p>	0 N	95 V	95 V	95 V
<p>In de kadernota stellen wij voor om rentelasten op te nemen voor de voorgenomen aankoop van gronden, die op een later moment worden ingebracht in een nog vast te stellen grondexploitatie. Om een reëel financieel beeld te geven, houden wij vanaf 2027 rekening met de bijbehorende rentelasten. Hierbij gaan wij uit van een indicatief rentepercentage van 3,6%, gebaseerd op de huidige marktomstandigheden. Op basis hiervan bedragen de jaarlijkse rentelasten circa € 525.000,-. Dit percentage kan bij daadwerkelijke financiering afwijken. Vooralsnog gaan we uit van volledige externe financiering. Deze begrotingswijziging betreft de eerste fase van de grondaankopen.</p>	525 N	525 N	525 N	525 N
<p>In het coalitieakkoord 2022-2026 is afgesproken dat er voldoende openbare toiletten worden gerealiseerd in de kustdorpen. Het voornemen is om in zowel Groote Keeten als in Sint Maartenszee een openbaar toilet te realiseren. De extra openbare toiletten hebben een toegevoegde waarde. Het kan de drempel om op pad te gaan voor inwoners en toeristen met een fysieke aandoening verlagen. Zodat ook zij van ons strand en van onze kuststrook kunnen genieten, met een geschikt en beschikbaar toilet in de buurt. Voldoende openbare toiletten dragen bij aan de aantrekkelijkheid van onze gemeente. De exploitatielasten naast de kapitaalslasten zijn € 30.000,-.</p>	30 N	30 N	30 N	30 N
<p>Indexatie ICT uitgaven kadernota 2027:jaarlijks moet rekening worden gehouden met prijsstijgingen voor wat betreft onze lopende contracten.</p>	60 N	60 N	60 N	60 N
<p>Indexatie zorgkosten jeugd:in februari heeft het CBS de CEP gepubliceerd. Op basis hiervan heeft de NVZ de diverse prijsindexen kunnen bepalen. Het indexpercentage 2027 voor de meeste regionale contracten komt uit op 3,53%.</p>	521 N	521 N	521 N	521 N

Indexatie zorgkosten WMO: in februari heeft het CBS de CEP gepubliceerd. Op basis hiervan heeft de NVZ de diverse prijsindexen kunnen bepalen. Het indexpercentage 2026 voor de meeste regionale contracten komt uit op 3,74%.	305 N	305 N	305 N	305 N
Met betrekking tot het afgeven van subsidies is er een indexatie doorgevoerd op de aangevraagde subsidie voor de uitvoering van het cultuuronderwijs op school. Deze indexatie zorgt ervoor dat de bestaande middelen op niveau blijven en de bestaande werkzaamheden kunnen worden voortgezet.	11 N	11 N	11 N	11 N
Met betrekking tot het afgeven van subsidies is er een indexatie doorgevoerd op de aangevraagde subsidie voor de uitvoering van het muziekonderwijs op school. Deze indexatie zorgt ervoor dat de bestaande middelen op niveau blijven en de bestaande werkzaamheden kunnen worden voortgezet. Tijdens de raadsvergadering van 4 juli 2025 is de motie aangenomen om de activiteitensubsidies te verhogen met 33% en het extra subsidiebedrag op te nemen in de begroting 2026. De effecten van de doorberekening van dit besluit zijn groter dan het bijgestelde bedrag.	18 N	18 N	18 N	18 N
Op 14 februari heeft de raad een motie aangenomen voor de oprichting van een Stichting Toeristisch Investeringsfonds Schagen (STIS). In het besluit is opgenomen om dat meerjarig in de Kadernota op te nemen.	100 N	100 N	100 N	100 N
Op 4 november 2025 heeft de gemeenteraad ingestemd met het raadsvoorstel Beleidskader Kunst en Cultuur Schagen 2026-2029. Het beleidskader is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de lokale kunst en cultuursector. Hiermee biedt het een duidelijke richting en een samenhangend kader voor de ontwikkeling en uitvoering van kunst en cultuur beleid in de komende jaren.	83 N	83 N	83 N	83 N
Toegerekende rente behorende bij investeringen toiletten Sint-Maartenszee en Groote Keeten.	0 N	2 N	2 N	2 N
Toegerekende rente inzake nieuwbouw reddingspost Petten.	0 N	4 N	3 N	3 N
Verhoging gemeentelijke bijdrage omgevingsdienstDe gemeenschappelijke bijdrage van de omgevingsdienst is verhoogd met een indexatie 7,6 % vanaf 2027. Dit percentage is conform de door de gemeente vastgestelde regeling financiële uitgangspunten (FUGR). Op basis van deze gegevens wordt de bijdrage van de gemeente Schagen aan de omgevingsdienst in 2027 verhoogd met € 121.300,-.	121 N	121 N	121 N	121 N
Verhoging gemeentelijke bijdrage Regionaal ArchiefDe gemeenschappelijke bijdrage van de het Regionaal Archief is verhoogd met een indexatie 7,6 % vanaf 2027. Dit percentage is conform de door de gemeente vastgestelde regeling financiële uitgangspunten (FUGR). Op basis van deze gegevens wordt de bijdrage van de gemeente Schagen aan het Regionaal Archief in 2027 verhoogd met € 26.036,-.	26 N	26 N	26 N	26 N

Verhoging gemeentelijke bijdrage Veiligheidsregio De gemeenschappelijke bijdrage van de veiligheidsregio is verhoogd met een indexatie 7,6 % vanaf 2027. Dit percentage is conform de door de gemeente vastgestelde regeling financiële uitgangspunten (FUGR). Op basis van deze gegevens wordt de bijdrage van de gemeente Schagen aan de veiligheidsregio in 2027 verhoogd met € 475.000,-.	475 N	475 N	475 N	475 N
We vragen budget voor een noodsteunpunt. In 2027 willen we in samenwerking met de veiligheidsregio's een pilot uitrollen voor een noodsteunpunt. Deze dienen als informatiepunt, opvanglocatie en ondersteuning wanneer voorzieningen zoals elektriciteit of drinkwater zijn uitgevallen.	60 N	0 N	0 N	0 N
Totaal lasten	3.449 N	3.310 N	3.016 V	2.901 N

Baten (x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
De opbrengsten OZB voor woningen indexeren we conform uitgangspunten kadernota met 2,98%.	301 V	301 V	301 V	301 V
De opbrengsten uit forensenbelasting indexeren we conform uitgangspunten kadernota met 2,98%.	71 V	71 V	71 V	71 V
De opbrengsten uit leges voor omgevingsvergunningen indexeren we conform uitgangspunten kadernota met 2,98%.	63 V	63 V	63 V	63 V
De opbrengsten uit OZB belastingen niet woningen indexeren we conform uitgangspunten kadernota met 2,98%.	93 V	93 V	93 V	93 V
De opbrengsten uit toeristenbelasting indexeren we conform uitgangspunten kadernota met 2,98%.	108 V	108 V	108 V	108 V
Toegerekende rente behorende bij investeringen toiletten Sint-Maartenszee en Groote Keeten..	0 N	2 V	2 V	2 V
Toegerekende rente inzake nieuwbouw reddingspost Petten.	0 N	4 V	3 V	3 V
Totaal baten	636 V	642 V	641 V	641 V
Saldo lasten en baten	2.813 N	2.668 N	2.375 N	2.259 N
Voorlopig financieel kader 2027-2030	2.123 N	2.343 N	1.584 N	1.488 N

1. Sociaal domein

Inleiding

Het zijn onrustige tijden in deze wereld. De ene ontwikkeling volgt de andere in hoog tempo op. Daarbij is de gemeente een fundament en een steunpilaar voor de samenleving. Zij bouwt en werkt aan het behoud van de sociale en pedagogische (preventieve) basis. Dit is een stevig fundament aan sociale voorzieningen op het gebied van onder andere minima, onderwijs, opvoedondersteuning, sport, gezondheid, kunst en cultuur, ondersteuning vrijwilligers, welzijnswerk en inclusie. Een goede sociale basis voor volwassenen betekent investeren in ontmoeting, elkaar helpen en ondersteunen en bouwen aan een sociaal netwerk door middel van al die maatschappelijke voorzieningen in onze gemeente. De pedagogische basis is een term die landelijk veel gebruikt wordt in relatie tot investeren in een kansrijke start voor onze jeugd, en het creëren van een gezonde en veilige omgeving om in op te groeien. Investeren in de pedagogische basis betekent investeren in de preventie van problemen bij onze jeugd. Onderstaande ontwikkelingen dragen allemaal bij aan deze stevige, preventieve basis in onze gemeente.

Sommige ontwikkelingen zijn al concreet, anderen nog niet. Zeker is dat onderstaande ontwikkelingen de komende jaren (financiële) uitdagingen met zich meebrengen.

Integraal huisvestingsplan

Samen met de schoolbesturen heeft de gemeente Schagen het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Uitvoering 2026–2029 opgesteld, gebaseerd op de uitgangspunten duurzaamheid, inclusiviteit, doelmatigheid en toekomstgericht bouwen. In samenhang met de vastgestelde IHP-kaders vormt dit het volledige kader voor toekomstbestendige onderwijshuisvesting. Naast de scholen binnen het IHP zijn er onderwijslocaties die op hoofdlijnen voldoen, maar aandachtspunten kennen op deelgebieden zoals verduurzaming, aansluiting op het onderwijsconcept, ruimte voor extra ondersteuningsbehoeften en efficiënt gebruik. Daarom wordt onderzocht of financiële ruimte kan worden gecreëerd voor gerichte investeringen in scholen die nu buiten het IHP vallen. Deze inzet kan leiden tot een betere leer- en werkomgeving en verlenging van de levensduur van gebouwen. Een aanvullend effect kan zijn dat op de langere termijn minder scholen in aanmerking komen voor grootschalige renovatie of nieuwbouw na 2042.

Hervormingsagenda jeugd

In 2023 heeft het Rijk de Hervormingsagenda Jeugd vastgesteld. Deze agenda omvat een breed pakket aan afspraken tussen gemeenten, de Rijksoverheid, cliëntenorganisaties en professionals, met als doel de jeugdhulp te verbeteren en financieel houdbaar te maken. Belangrijke doelstellingen zijn het bieden van snellere en beter passende hulp, het verminderen van administratieve lasten, het terugdringen van uithuisplaatsingen en het versterken van de lokale teams.

Inmiddels zijn verschillende projecten gestart om uitvoering te geven aan de Hervormingsagenda Jeugd. Een belangrijk onderdeel hiervan is het project Stevige Lokale Teams. Daarnaast zijn de doorontwikkeling van de kernteams en de regionale inkoop van jeugdhulp belangrijke ontwikkelingen. Deze inzet op een meer preventieve, integrale werkwijze moet ertoe leiden dat minder curatieve jeugdhulp (hulp gericht op herstel) nodig is en dat ondersteuning dichterbij het gezin wordt georganiseerd.

Integrale opgave maatschappelijk vastgoed

De herijking van het vastgoedbeleid, accommodatiebeleid en subsidiebeleid worden gezamenlijk aangepakt binnen de integrale opgave maatschappelijk vastgoed. Het eerste beleidsstuk, het vastgoedbeleid, is in 2025 vastgesteld. Voor het accommodatie- en subsidiebeleid zijn de uitgangspunten en kaders bepaald en wordt met participatiebijeenkomsten input van gebruikers en beheerders opgehaald. De financiële consequenties van de herijking van het accommodatie- en subsidiebeleid worden in de eerste helft van 2027 middels een raadsvoorstel te besluitvorming voorgelegd.

Zwembad De Wiel

Uit inspectie is gebleken dat de perronvloer, de vloer direct rondom het zwembadwater, van zwembad de Wiel in Schagen meerdere gebreken kent. Deze moeten op korte termijn opgelost worden. Voordat wordt besloten om deze renovatie uit te voeren, is het echter van belang om een goed beeld te hebben van de staat van het totale zwembad. Daarom wordt eerst een onderzoek uitgevoerd naar de staat van de gehele accommodatie. Dit onderzoek moet uitwijzen hoe lang het gebouw nog mee kan en welke verdere renovatie er op welke termijn nodig is. Naar aanleiding van het onderzoek wordt gekeken welke investering nodig is en zal over het vervolg worden besloten.

Erfgoed

Voor 2026 staat de herziening van de 'Subsidieregeling instandhouding erfgoed gemeente Schagen 2018' op de agenda. De regeling dateert uit 2018. Niet alleen het tijdsverloop maar ook maatschappelijke ontwikkelingen vragen om een herziening en bijstelling van de subsidieregeling. De instandhouding van monumenten blijft om voortdurende aandacht vragen. Maatschappelijke ontwikkelingen waar we rekening mee houden zijn onder andere de toenemende druk op het onderhoud van kerkgebouwen, onze lokale identiteitsdragers, meer aandacht voor c.q. een stimulans voor de verduurzaming van monumenten, en de prijsstijgingen in de bouwsector in de afgelopen jaren, een en ander zoals ook door de raad in de Erfgoedagenda is meegegeven. Op dit moment kan nog geen raming in bedragen worden aangegeven. Een voorstel volgt in de loop van het jaar.

In het kader van bescherming van ons erfgoed zal de aanwijzing van monumenten worden opgepakt. Een inventarisatie heeft enkele jaren gelden plaatsgevonden. Om tot een aanwijzing te komen is het gewenst om eerst voor de geïnventariseerde panden een motivering, een zogenaamde redengevende omschrijving, te laten opstellen. Voor enkele

panden wordt daarmee een aanvang gemaakt. Aan de hand van deze ervaring kan het budget voor het totale project worden opgesteld.

Wmo

Eigen bijdrage

Het kabinet vervangt de huidige vaste eigen bijdrage in de Wmo door een inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage. Dit betekent dat sommige inwoners minder gaan betalen en anderen juist meer. Daarnaast kan de gemeente naar eigen inzicht besluiten dat één of meerdere groepen op basis van hun inkomen geen eigen bijdrage hoeven te betalen. Met deze maatregel wordt de Wmo beter gericht op draagkracht, blijft ondersteuning toegankelijk en wordt de druk op de gemeentelijke begroting verminderd. De invoering, oorspronkelijk voorzien per 1 januari 2027, is met een jaar uitgesteld.

Huishoudelijke hulp

Het Rijk heeft besloten dat huishoudelijke hulp als maatwerkvoorziening binnen de Wmo per 1 januari 2029 vervalft. Inwoners die in staat zijn om zelf huishoudelijke hulp te organiseren, gaan deze voortaan zelf bekostigen. Voor inwoners die dit niet kunnen, blijft de gemeente voorzien in een passend vangnet. De algemene uitkering vanuit het rijk wordt hierop bijgesteld.

Stijgende kosten

De kosten voor de Wmo blijven stijgen, onder andere door vergrijzing en hogere tarieven in de zorg. Deze ontwikkeling is al langere tijd zichtbaar en zet zich naar verwachting de komende jaren door. Om deze kosten beheersbaar te houden, zet de gemeente in op preventie en werkt de gemeente regionaal samen, onder meer via regionale inkoop.

Doelgroepenvervoer

De komende 4 jaar verstevigen we het bestaande vervoersnetwerk door te sturen op samenwerking en daar waar nodig uitbreiding te realiseren. Hiermee geven we uitvoering aan de Lokale Inclusie Agenda (2024-2028) waarin verbetering van het doelgroepenvervoer een speerpunt is binnen het thema Toegankelijkheid.

Dit wordt concreter beschreven in het uitvoeringsprogramma Seniorenbeleid (opgesteld in 2025 door werkgroep Seniorenbeleid als onderdeel van het coalitieakkoord) waarin doelgroepenvervoer als speerpunt wordt genoemd.

We sluiten ook aan op de Toekomstvisie Publieke Mobiliteit (opgesteld in 2025) waarin er een regiemodel voor een samenhangend vervoerssysteem wordt beschreven welke richting geeft aan regionale samenwerking.

Programma Nieuwkomers

In maart 2026 heeft de minister van Asiel en Migratie de tweede cyclus van de Spreidingswet gepresenteerd. Ook wordt verwacht dat de minister van Justitie en Veiligheid voor de zomer van 2026 een plan presenteert voor het aflopen van de Regeling Tijdelijke Bescherming voor Oekraïense ontheemden in maart 2027. Beide ontwikkelingen hebben gevolgen voor gemeenten in 2027.

Spreidingswet – tweede cyclus

Gemeenten hebben volgens de Spreidingswet de taak om asielzoekers op te vangen. Het doel van de wet is voldoende opvangplekken creëren en deze eerlijk verdelen over provincies en gemeenten. De wet geldt sinds 1 februari 2024.

Huidige situatie

Het aantal mensen dat asiel aanvraagt in Ter Apel is nu ongeveer 1200 hoger dan vorig jaar rond deze tijd. Dit komt vooral doordat de IND een achterstand in gezinshereniging wegwerkt. De landelijke opvanglocaties zitten vol, waardoor nareizigers direct naar gemeenten worden gestuurd, ook als de statushouder nog geen passende woning heeft. Dit zorgt ook in Schagen voor uitdagingen.

Voor de gemeente Schagen is de indicatieve opgave 254 opvangplekken, waarvan 16 plekken AMV's.

In asielopvang van het COA in Schagen-Oost zijn nu 250 plekken beschikbaar. Het plan van het COA is om deze locatie om te bouwen tot een duurzame opvanglocatie met 300 plekken. Daarmee voldoen we ruim aan de opgave.

In december 2026 worden de provinciale plannen ingediend bij de minister. Deze plannen vormen de basis voor het definitieve verdeelbesluit. Als we uitgaan van 300 plekken, verwachten we dat Schagen aan de verplichting voldoet.

Lange termijnplan na afloop Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) – 4 maart 2027

Sinds het begin van de oorlog in Oekraïne zijn miljoenen mensen gevlucht. In november 2025 vangt Nederland ongeveer 135.000 Oekraïense ontheemden op. Dit gebeurt volgens de RTB, die loopt tot 4 maart 2027. Tot die datum hebben Oekraïense ontheemden recht op opvang en voorzieningen.

Het is onzeker hoelang de oorlog duurt en wanneer mensen veilig kunnen terugkeren. Daarom stelt het kabinet een Lange termijnplan op voor de periode na afloop van de RTB.

Er komt een transitieregeling. Oekraïense ontheemden kunnen onder voorwaarden een tijdelijke verblijfsvergunning van 3 jaar krijgen. In deze periode stimuleert de overheid vrijwillige terugkeer naar Oekraïne.

Tijdens de transitieperiode gelden dezelfde regels als in de Participatiewet.

De belangrijkste veranderingen voor de Oekraïense ontheemden zijn, dat:

- Zij zonder werkvergunning mogen werken. Wie geen werk heeft, kan bijstand aanvragen. Het leefgeld stopt.
- Zij moeten zelf een zorgverzekering afsluiten en betalen.
- Zij moeten huur betalen als zij in een zelfstandige woning wonen.
- Zij mogen studeren tegen het reguliere tarief, maar krijgen geen studiefinanciering.

Meer informatie volgt naar verwachting voor de zomer van 2026.

Doorontwikkeling gemeenschappelijke regeling gesubsidieerde arbeid

De gemeenten Den Helder, Schagen, Hollands Kroon en Probedrijven onderzoeken hoe we onze (kwetsbare) inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt het beste en het meest efficiënt kunnen ondersteunen. Een dienstverlening die dichtbij, eenvoudig en toegankelijk is. Dat is nodig omdat de ondersteuning van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt steeds complexer wordt. De doelgroep verandert, de behoefte aan begeleiding groeit en er is meer maatwerk nodig. Tegelijkertijd vraagt het Rijk om een dienstverlening die beter aansluit bij de mogelijkheden en behoeften van inwoners. Het stelt daar ook middelen voor beschikbaar.

Wij onderzoeken nu samen hoe we deze opgave effectief, verantwoord en zorgvuldig kunnen realiseren: alles wat we doen moet meerwaarde hebben voor onze inwoners en aansluiten bij onze lokale uitvoeringspraktijk.

Nota gezondheidsbeleid

In 2027 vernieuwen we ons lokale gezondheidsbeleid. Dit doen we samen met andere gemeenten in de regio en passend bij de nieuwe landelijke richtlijnen. Een belangrijk onderdeel hiervan is suïcidepreventie; hiervoor hebben we al geld van het Rijk gekregen. Wat de verdere plannen precies gaan kosten, wordt duidelijk bij de definitieve uitwerking van de nota. Op dat moment leggen we dit aan de raad voor.

Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

Met de Specifieke Uitkering (SPUK) voor het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) heeft de gemeente van 2023 tot en met 2026 activiteiten gefinancierd die bijdragen aan meer bewegen, ontmoeting en het verkleinen van gezondheidsachterstanden. Een deel van de bestaande activiteiten kon tijdelijk met SPUK-middelen worden gedekt, waardoor ruimte ontstond in de begroting. Vanaf 2027 worden deze activiteiten weer regulier bekostigd. Enkele nieuwe initiatieven, zoals de pilot voor de aanpak van obesitas, zetten we voort binnen de bestaande middelen.

Integraal Zorgakkoord (IZA)

Het Integraal Zorgakkoord (IZA) vormt de landelijke basis voor de noodzakelijke hervormingen in de zorg. Het akkoord richt zich op het toekomstbestendig maken van het zorgstelsel door in te zetten op passende zorg, versterken van preventie en sterkere regionale samenwerking. Via de IZA-SPUK hebben de gemeenten van 2024 tot en met 2026 op regionaalniveau

kunnen investeren in betere afstemming tussen zorg en sociaal domein en in het versterken van de toegang tot ondersteuning in de wijk. De IZA-SPUK loopt af, maar de ontwikkelde werkwijzen en samenwerkingsverbanden vormen een belangrijke basis voor de verdere uitvoering van het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA) en de Regiovisie Sociaal Domein.

Daarnaast zijn er binnen het IZA zogenoemde transformatiegelden beschikbaar gesteld. Deze middelen zijn bedoeld om structurele veranderingen in de zorg te realiseren die leiden tot minder druk op de medische zorg en meer inzet op preventie en ondersteuning in de leefomgeving. Via de IZA-transformatiegelden worden bovenregionale transformatieplannen gefinancierd die structurele veranderingen moeten realiseren, zoals het verminderen van zorgdruk en het versterken van preventie en eerstelijnszorg. De gemeente is hierin een belangrijke partner, omdat veel van de benodigde veranderingen plaatsvinden in het sociaal domein. De toekenning van deze middelen is nog afhankelijk van landelijke besluitvorming. De uitvoering sluit nauw aan op het AZWA en op bestaande regionale en lokale plannen.

Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA)

Het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA) is het verlengde van het IZA en het GALA en vormt de schakel tussen medische zorg en ondersteuning in de wijk. Het doel is om sociale problemen vroegtijdig op te vangen, zodat onnodige zorgvragen bij huisartsen en ziekenhuizen worden voorkomen. Als gemeente vertalen we dit akkoord naar een integraal plan dat direct voortbouwt op de Regiovisie Sociaal Domein en de lokale uitvoeringsplannen van het GALA. Hoewel we weten welke kant we op willen, is er nog onzekerheid over de rijksbijdragen die we krijgen en de bijhorende voorwaarden. Daarnaast is de beperkte personele capaciteit bij onze maatschappelijke partners een belangrijk aandachtspunt bij het vormgeven van deze noodzakelijke verandering.

Inclusie

Openbare toiletten Groote Keeten en Sint Maartenszee

In het coalitieakkoord 2022-2026 is afgesproken dat er voldoende openbare toiletten worden gerealiseerd in de kustdorpen. Het voornemen is om in zowel Groote Keeten als in Sint Maartenszee een openbaar toilet te realiseren. De extra openbare toiletten hebben een toegevoegde waarde. Het kan de drempel om op pad te gaan voor inwoners en toeristen met een fysieke aandoening verlagen. Zodat ook zij van ons strand en van onze kuststrook kunnen genieten, met een geschikt en beschikbaar toilet in de buurt. Voldoende openbare toiletten dragen bij aan de aantrekkelijkheid van onze gemeente.

De kosten voor het realiseren van een openbaar toilet in Groote Keeten en Sint Maartenszee worden geraamd op € 350.000,- exclusief BTW. Naast de kapitaalslasten bedragen de jaarlijkse exploitatiekosten voor de twee toiletvoorzieningen begroot op € 30.000,-

2. Wonen en Ruimtelijke ordening

Inleiding

Schaarste aan woningen, vergrijzing van de bevolking, het zorgen voor doorstroming op de woningmarkt en de uitdaging om woningen betaalbaar te houden zijn onderwerpen die, ook de afgelopen jaren, spelen. De focus daarbij ligt op wonen, bouwen is een middel om te zorgen voor passende en betaalbare woonruimte voor inwoners van de gemeente Schagen. Ondertussen wordt vanuit het Rijk gestuurd op de invoering van de Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting en wetsvoorstellen die als doel hebben om nieuwbouw van woningbouwprojecten te versnellen en de betaalbaarheid van woonruimte te verbeteren. Dit heeft invloed op het programma wonen, de (woningbouw-)projecten, de ambities en eventueel benodigde kredieten. Dit zal in de aankomende periode meer duidelijk worden.

Volkshuisvestingsprogramma / programma wonen

In 2027 zijn we als gemeente verplicht om een volkshuisvestingsprogramma te hebben. Dit is een verplichting vanuit de Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting (prognose invoering 1 juli 2027). Een andere verplichting vanuit deze wet is het opstellen van een huisvestingsverordening inclusief urgentieregeling en regionale verdeling (fair share) van de urgenten in de regio. De huisvestingsverordening inclusief urgentieregeling is in mei 2025 door de raad vastgesteld en dient op een later moment nog geactualiseerd te worden. Onder andere de fair share afspraken en eventueel extra groepen urgenten dienen nog toegevoegd te worden aan deze huisvestingsverordening. Deze actualisatie is afhankelijk van de inwerkingtreding van de Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting.

De in 2025 regionaal opgestelde woonzorgvisie wordt opgenomen in het volkshuisvestingsprogramma.

Het huidige Programma Wonen zal overgaan in het volkshuisvestingsprogramma. De ambitie om 300-500 woningen per jaar te realiseren kan met de huidige capaciteit en inzet voortgezet worden. Per gemeentelijk woningbouwproject zal het aanvragen van een voorbereidingskrediet nodig zijn.

Belangrijke ontwikkelingen die invloed hebben op ons programma wonen zijn: capaciteit en financiële middelen bij alle (markt)partijen en woningcorporaties die met ons de woningbouwontwikkeling moeten realiseren, uitdagingen als netcongestie, stikstof, spuitzones, bereikbaarheid, de grote behoefte aan levensloopbestendige woningen voor seniorenwoningen, fluctuerende rentes en kostprijsverhogingen in de bouw en afnemende betaalbaarheid van nieuwbouwwoningen doordat de vraag naar woonruimte groot is. Ten aanzien van netcongestie zijn de zorgen groot. De vraag is hoe lang er nog elektriciteit is voor de woningbouwprojecten. Dit alles heeft invloed op de ambities en de daadwerkelijk te realiseren wooneenheden.

Toekomstbestendige gemeente

Onze gemeente staat voor een aantal grote uitdagingen om een toekomstbestendige gemeente te blijven. De opgaven in de Omgevingsvisie op het gebied van bijvoorbeeld wonen, energie, mobiliteit, economie, klimaatadaptatie, gezondheid, e.d. zijn groot en vragen allen om ruimte. Voor deze opgaven zoeken we naar de meest geschikte plekken in onze gemeente, in of om onze kernen en in de regio. We zijn volop bezig met gebiedsvisies, waarin de toekomstvisie voor een aantal kernen gebiedsgericht vorm zal krijgen. Zo is de gebiedsvisie Zuidelijke Kernen onlangs vastgesteld en zijn we bezig met de Centrumvisie stad Schagen. Dit doen we samen met onze inwoners en stakeholders door middel van participatie.

De ambities en opgenomen ontwikkelingen die in de vastgestelde gebiedsvisies staan, zoals bij de gebiedsvisie zuidelijke kernen, zal een vervolg krijgen in een uitvoeringsprogramma. De benodigde investeringen om de ambities - bijvoorbeeld nieuw aan te leggen wegvakken of de herinrichting van openbaar gebied of wegen - te verwezenlijken zullen in een van de volgende kadernota's terugkomen. Dit staat los van de aanwezige budgetten, voorbereidingskredieten, grondexploitaties e.d.

Startersleningen

Het fonds voor startersleningen is op dit moment leeg. Er ligt een aanvraag om 2,5 miljoen euro extra in het fonds van SVn te storten. Met dit geld kunnen we op korte termijn weer startersleningen verstrekken. Het college heeft hierover al een besluit genomen. De aanvraag is opgenomen als besispunt in de eerste bestuursrapportage van 2026. Met deze extra storting verwachten we ongeveer 50 starters te kunnen helpen aan een starterslening. Omdat het fonds steeds wordt aangevuld met terugbetalingen (revolvent), kunnen we in de toekomst opnieuw starters ondersteunen met leningen uit dit fonds.

Omgevingsplan

Met ingang van 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Dit was echter pas het begin van een lange transitieperiode waarin gewerkt wordt aan het bereiken van de veranderingen en doelstellingen zoals beoogd door de Omgevingswet.

Hiervoor geeft de wet de tijd tot eind 2031 voor het omgevingsplan. De gemeente heeft een tijdelijk omgevingsplan, dit zijn de huidige bestemmingsplannen en de door het Rijk gedecentraliseerde (vooral milieu) regels. Dit tijdelijke omgevingsplan wordt aangevuld met regels uit verordeningen die toezien op de fysieke leefomgeving. Daarnaast moeten alle regels uit de verschillende bestemmingsplannen gelijkgetrokken worden, omdat de gemeente maar één omgevingsplan heeft voor haar hele grondgebied.

De beleidscyclus biedt een structuur om de instrumenten van de Omgevingswet te ordenen. De komende jaren gaan we gebruiken om de beleidscyclus in te richten in de organisatie.

3. Beheer openbare buitenruimte

Verkeer en vervoer

We werken verder aan trajectdelen van de regionale doorfietsroute. We verbeteren de verkeersveiligheid door verschillende maatregelen (bijvoorbeeld rotonde Warmenhuizerweg, maatregelen Menisweg, gedragscampagnes, verkeersremmende maatregelen). We stellen parkeerbeleid op, met een daarbij horende nieuwe parkeernota. Met de centrumvisie voor de stad Schagen leggen we de basis voor een project herinrichting Gedempte Gracht-Markt. Met een voorkeursvariant starten we het realisatietraject van de Diepsmeer corridor. Samen met de regio maken we ons bij Rijk en provincie hard voor maatregelen op de N9 en de belangen van onder andere EHC en het Maritiem Cluster.

Riolering en stedelijk water

In 2027 zetten we het bestaande beleid voort. We vervangen riolering die technisch aan het einde van de levensduur is en zetten, waar mogelijk, in op het scheiden van afval- en hemelwater. Hiermee verbeteren we de werking van het rioolstelsel, beperken we de kans op wateroverlast en dragen we bij aan een robuuste en klimaatbestendige inrichting van de openbare ruimte. Tegelijkertijd blijven we inzetten op maatregelen die bijdragen aan waterberging en infiltratie, zodat het systeem beter bestand is tegen extreme weersomstandigheden. Het in 2026 opgeleverde Systeemoverzicht Stedelijk Water vormt hierbij een belangrijke basis voor de prioritering van maatregelen en investeringen. Dit geeft beter inzicht in het functioneren van het totale watersysteem en maakt het mogelijk om gericht te sturen op onderhoud, vervanging en klimaatadaptatie.

In 2027 ronden we het huidige Programma Stedelijk Water en Riolering (PSWR 2023–2027) af en stellen we, samen met de Noordkopgemeenten, een nieuw Programma Water en Riolering op. Dit nieuwe programma geeft richting aan het beheer, onderhoud en de vervangingsopgave van het rioolstelsel voor de komende jaren en sluit aan op actuele ontwikkelingen. Met het nieuwe Programma Water en Riolering brengen we ook de toekomstige opgaven en bijbehorende investeringen voor de periode vanaf 2028 in beeld. Hierbij worden ook de beleidskaders en financiële uitgangspunten geactualiseerd. De financiële consequenties, waaronder de benodigde investeringen en beheerlasten, worden in dit programma nader uitgewerkt en vormen de basis voor toekomstige financiële keuzes.

Beheer buitenruimte

De openbare ruimte vormt de basis voor een leefbare, veilige en gezonde gemeente. In 2027 zetten we ons in voor een openbare ruimte die schoon, toegankelijk en van goede kwaliteit is, en die bijdraagt aan klimaatbestendigheid, biodiversiteit en veiligheid.

Met het bereiken van het structurele budgetniveau uit het ingroeipad komen we in 2027 op stoom en beschikken we over de randvoorwaarden om het beheer planmatig uit te voeren

en door te ontwikkelen. Tegelijkertijd vraagt de omvang van de opgave om zorgvuldige prioritering en fasering. De beschikbare capaciteit, zowel binnen de organisatie als in de markt, stelt grenzen aan de snelheid waarmee opgaven kunnen worden opgepakt. Dit betekent dat we blijven sturen op een uitvoerbare planning, waarbij bereikbaarheid en samenhang met andere werkzaamheden geborgd blijven.

We werken integraal aan het onderhouden en vervangen van kapitaalgoederen, versterken de klimaatadaptieve inrichting en verbeteren de gebruikskwaliteit en toegankelijkheid. Veiligheid vraagt daarbij blijvende aandacht, zowel in de inrichting als in het beheer van de openbare ruimte.

Tegelijkertijd versterken we onze sturing door beleid, programmering en beheer beter met elkaar te verbinden. Hiermee brengen we ambitie en uitvoering dicht bij elkaar en vergroten we de voorspelbaarheid van onze inzet. Vanuit deze integrale benadering kijken we ook nadrukkelijk naar specifieke onderdelen van de openbare ruimte, zoals onze Gedenkparken. Voor deze locaties werken we toe naar een toekomstbestendig perspectief, waarin kwaliteit, beheer en veranderende maatschappelijke wensen samenkomen.

4. Duurzaamheid

Toekomstbestendige duurzame bedrijventerreinen

We stimuleren samenwerking tussen bedrijven door de ontwikkeling van gezamenlijke plannen voor toekomstbestendige bedrijventerreinen. Daarbij wordt ingezet op klimaatadaptatie, energiebesparing en efficiënt ruimtegebruik. Dit versterkt de organisatiegraad op bedrijventerreinen, benut duurzame kansen en draagt bij aan een veerkrachtige en toekomstbestendige werkomgeving. De in 2026 afgeronde pilot op bedrijventerrein Lagedijk wordt in 2027 verder uitgerold naar andere bedrijventerreinen binnen de gemeente. Het project draagt integraal bij aan meerdere beleidsdoelen, waaronder duurzame energie opwek, het omgaan met netcongestie, klimaatadaptatie en het versterken van biodiversiteit.

Verlenging Energiebesparingsakkoord (EBA)

Het Energiebesparingsakkoord (EBA) 2022 - 2026 is een samenwerkingsafpraak tussen de provincie Noord-Holland, omgevingsdiensten en gemeenten, gericht op het versnellen van energiebesparing bij bedrijven en instellingen. Binnen het akkoord worden afspraken gemaakt over ondersteuning, kennisdeling en de uitvoering van de energiebesparingsplicht. Door deze gezamenlijke aanpak worden capaciteit en expertise gebundeld en wordt doelgericht bijgedragen aan provinciale en gemeentelijke klimaat- en energiedoelstellingen.

De provincie Noord-Holland verkent momenteel een voortzetting van het Energiebesparingsakkoord voor de periode 2027 - 2030. Een definitief besluit hierover wordt door de provincie medio 2026 verwacht. De gemeente anticipeert hierop in de kadernota en blijft zich, in afstemming met de provincie en omgevingsdiensten, voorbereiden op een vervolg van deze samenwerking.

Duurzame opwek

In 2026 is onderzoek uitgevoerd naar de financiële haalbaarheid van solar- carports (zonnepanelen boven parkeerterreinen) op twee reeds bekende locaties binnen de gemeente. Daarnaast is het onderzoek verbreed naar andere parkeerlocaties die voldoen aan vooraf vastgestelde ruimtelijke en technische criteria, zoals omvang, eigendomssituatie, netaansluitingen en mogelijkheden voor meervoudig ruimtegebruik.

De verwachting is dat voor solar- carport projecten landelijke en provinciale financiële ondersteuningsregelingen beschikbaar komen, waarmee een sluitende businesscase kan worden gerealiseerd. De beschikbaarheid van deze externe financiering vormt voor de gemeente een randvoorwaarde om de verdere ontwikkeling en uitvoering van solar- carport projecten ter hand te nemen in 2027.

In 2027 willen we starten met het herijken van het huidige zonneparkenbeleid.

Netcongestie en E-infra

Op provinciale en nationale schaal wordt gewerkt aan de ruimtelijke uitwerking van nieuwe hoogspannings- infrastructuur (380KV) en de aanlanding van windenergie op zee (VAWOZ). Het besluit van de minister hierover wordt in 2026 verwacht. Eventuele consequenties voor de gemeente hebben met name betrekking op ruimtelijke inpassing en ambtelijke inzet.

Op een lager niveau start Liander de Buurtaanpak, gericht op het versterken van het laagspanningsnet. Dan gaat het om trafo huisjes in de wijk en meer en dikkere kabels naar de woningen en bedrijven toe. De Buurtaanpak wordt gecombineerd met participatietrajecten met bewoners.

Bedrijventerreinen ondersteunen we op samenwerking van energiedeling en eventueel laadinfrastructuur. Op die manier zoeken we samen naar oplossingen voor netcongestie. In 2027 zetten we deze aanpak door.

Duurzame mobiliteit

In 2027 breiden we het robuuste netwerk aan laadinfra in onze gemeente uit. Door plaatsing van reguliere openbare laadpalen, openbare snelladers en de uitgifte van vergunningen voor verlengde private aansluitingen faciliteren we het elektrisch rijden voor bewoners en bezoekers optimaal. We stimuleren langzaam verkeer (fietsen en wandelen), openbaar vervoer en deelmobiliteit door belangrijke keuzes (zoals STOMP) te verankeren in gebiedsontwikkeling en de openbare ruimte zoveel als mogelijk in te richten ten gunste van fietsers en voetgangers. In de regio maken we ons gezamenlijk hard voor duurzame bereikbaarheidskansen in de hele publieke mobiliteit.

Klimaatadaptatie

Klimaatadaptatie gaat over het aanpassen van de leefomgeving aan het toekomstige klimaat. Doelstelling is om in 2050 een 'klimaatbestendige en waterrobuuste' leefomgeving te hebben, in lijn met de Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie.

In 2027 wordt uitvoering gegeven aan klimaatadaptatiebeleid binnen de renovatieprojecten in de openbare ruimte.

In 2027 geven we uitvoering aan de in 2026 vast te stellen Regionale Strategie Ruimtelijke Klimaatadaptatie Kop van Noord-Holland en bijbehorende Uitvoeringsagenda. Deze regionale strategie en uitvoeringsagenda zijn tot stand gekomen in kader van de 6-jaarlijkse cyclus vanuit het nationale Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA).

In 2027 geven we ook uitvoering aan het Programmaplan van de Samenwerking Ruimtelijke Adaptatie Noorderkwartier (HHNK, PWN, Provincie en 26 gemeenten).

Warmtetransitie

Warmteprogramma

In 2026 werken we verder aan het Warmteprogramma, dat uiterlijk in 2027 door het college wordt vastgesteld. Hierin beschrijft de gemeente welke wijken en buurten we de komende 10 jaar aardgasvrij willen maken en op welke manier. Hierdoor is er duidelijkheid voor bewoners en ondernemers en kunnen hun verduurzamingskeuzes worden afgestemd op het toekomstige warmtealternatief.

Na vaststelling van het Warmteprogramma starten we met het uitwerken van wijkuitvoeringsplannen. Per wijk maken we samen met inwoners en betrokken partners een concreet plan voor de stap naar aardgasvrij. Daarbij is er aandacht voor specifieke doelgroepen die extra ondersteuning nodig hebben in de warmtetransitie. De kosten worden gedekt uit de CDOKE-middelen.

Isolatieopgave

De gemeente zet de komende jaren de Lokale Aanpak Isolatie voort met inzet van de toegekende NIP-middelen. Deze aanpak is gericht op woningen met een slecht label en een WOZ-waarde onder € 477.000. Sinds de start in het najaar van 2024 zijn circa 900 woningen geïsoleerd. De uitvoering loopt in ieder geval door tot en met 2028, met als doel om uiterlijk in 2030 in totaal 2.800 woningen te isoleren.

Energiearmoede

De aanpak energiearmoede wordt voortgezet. Hiermee blijft ondersteuning beschikbaar voor inwoners die te maken hebben met hoge energiekosten en wordt de lokale uitvoering verder versterkt. Binnen de Lokale Aanpak Isolatie is extra aandacht voor inwoners met energiearmoede. De aanpak richt zich op slecht geïsoleerde woningen met een WOZ-waarde onder € 477.000. Inwoners met energiearmoede kunnen binnen deze aanpak een hogere subsidie krijgen voor het isoleren van hun woning.

Soorten Management Plan

Onderdeel van grootschalig isoleren is aandacht voor beschermde diersoorten. Hiervoor is Schagen in 2025 gestart met onderzoek voor een "SoortenManagementPlan" (SMP). Dit SMP geeft de gemeente inzicht in de stand van zaken m.b.t. fauna in de gemeente. Bovendien kunnen de bewoners er rekening mee houden bij het isoleren van hun woningen zodat beschermde diersoorten niet verder worden bedreigd. Het onderzoek wordt deels bekostigd uit provinciale gelden en deels uit de CDOKE subsidie. Gedurende het onderzoek worden compensatiemaatregelen (het treffen van voorzieningen voor diersoorten) gerealiseerd.

Onderzoek collectieve warmte

In 2024 heeft de gemeente de kansen voor een warmtenet in Schagen onderzocht. Hieruit blijkt dat een warmtenet technisch haalbaar is en mogelijk de goedkoopste oplossing is in twee zoekgebieden binnen de stad Schagen. De gemeente gaat in deze zoekgebieden samen met inwoners de mogelijkheden voor duurzame warmteoplossingen verkennen, met de focus op het realiseren van een collectieve oplossing. In zoekgebied Noord is de gemeente al gestart met een vervolgonderzoek waarbij Buurkracht actief inwoners betreft bij het ontwikkelen van een wijkplan voor een duurzame warmteoplossing. We verwachten de resultaten van dit traject in 2026. Voor zoekgebied Zuid wordt in 2027 een vervolgonderzoek opgezet, waarbij de ervaringen en geleerde lessen uit zoekgebied Noord worden meegenomen. De kosten worden gedekt uit verschillende beschikbare subsidies.

Samenwerking Energiecoöperaties

Gemeente Schagen werkt al enkele jaren samen met lokale energiecoöperaties op verschillende terreinen binnen de warmte- en energietransitie. Onze ambitie is om de samenwerking met lokale energiecoöperaties in 2027 voort te zetten. We streven naar een constructieve samenwerking die de gezamenlijke ambities op het gebied van de energie- en warmtetransitie versterkt.

Afval en grondstoffenbeleid

De kosten voor afvalverwerking nemen de komende jaren fors toe als gevolg van landelijke ontwikkelingen. Met name de invoering en doorontwikkeling van de CO₂-heffing en de stijgende afvalstoffenbelasting leiden tot structureel hogere lasten binnen de afvalketen. De hoogte van deze heffingen is bovendien onzeker, doordat deze afhankelijk is van landelijke systematiek en achteraf wordt vastgesteld.

Deze ontwikkelingen leiden ertoe dat gemeenten geconfronteerd worden met stijgende verwerkingskosten voor restafval, die slechts beperkt beïnvloedbaar zijn. Zonder aanvullende maatregelen resulteert dit in oplopende kosten voor de gemeentelijke afvalinzameling en daarmee voor inwoners.

Om de financiële impact te beperken is het noodzakelijk om de hoeveelheid restafval verder terug te dringen en in te zetten op een meer circulaire afvalketen. Dit vraagt om zowel maatregelen aan de verwerkingskant (reductie van CO₂-uitstoot) als aan de voorkant (afvalscheiding en gedragsverandering). In 2025 is gestart met het opstellen van nieuw beleid om de hoeveelheid restafval verder terug te dringen en de afvalketen te verduurzamen. Hierbij wordt gezocht naar een balans tussen ambitie, effectiviteit en uitvoerbaarheid. De komende periode wordt verder gewerkt aan een aanpak die bijdraagt aan een duurzame afvalketen én een beheersbare kostenontwikkeling voor inwoners.

Biodiversiteit en groen

Vanuit de Europese natuur herstel verordening is het steeds minder vrijblijvend om buiten de beschermde natuurgebieden en de strikt beschermde soorten aandacht te hebben voor biodiversiteit. De natuurverordening is gericht op niet verslechteren en op acties tot verbetering. De aandachtspunten zijn: stedelijke ecosystemen, bestuiver-populaties, agrarische ecosystemen en bos-ecosystemen. De doelstellingen en de aandachtspunten uit de verordening sluiten aan bij programma's die we als gemeente al hebben opgepakt. Dit betreft het Soortenmanagementplan (SMP), het programma "Bollen en Bijen", het programma "Schagen groeit door" en de aanpak landelijk gebied. Ook voor 2027 worden deze programma's doorgezet.

Samen met de andere Kop gemeenten gaan we ook werken aan een integraal en uitvoeringsgericht programma voor het landelijke gebied. Voor de voorbereiding is in 2025 (per deelnemende gemeente) éénmalig een bedrag beschikbaar gesteld. Er wordt gewerkt aan een programma waarin een klimaat adaptief en gezond water- en bodemsysteem, het versterken van de biodiversiteit, een sterke en duurzame agrarische sector en een (be)leefbaar landelijk gebied centraal staan.

We blijven in gesprek met de gebiedspartners totdat de doelen in het landelijk gebied zijn behaald. Dit jaar wordt gebruikt om de verantwoordelijkheden en rolverdeling helder te krijgen. De verdere uitwerking volgt in 2027 en verder. Voor directe project/programmakosten wordt een werkbudget van €75.000 per jaar per gemeente gebudgetteerd.

5. Economische zaken

Inleiding

De economische agenda Schagen geeft sturing aan het economisch beleid van de gemeente Schagen. Deze agenda vormt het kader voor het ondersteunen van gevestigde bedrijven, het stimuleren van startende ondernemers en het versterken van de samenwerking met regionale clusters zoals Seed Valley en de Energy & Health Campus.

Naast de kaders vanuit de economische agenda zullen regionale trajecten en samenwerkingen de aandacht hebben en sorteren we voor op wettelijke verplichtingen richting werkgeversdienstverlening door vanuit Schagen actief aan te haken bij het MKB-actieprogramma vanuit het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Regionale samenwerking

Schagen draagt jaarlijks ruim € 104.000 bij aan het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord (ONHN) en € 17.000 aan de ROM inWest die investeert in veelbelovende bedrijven. Deze bijdragen vinden plaats binnen bestaande middelen. De samenwerking en kennisdeling met deze belangrijke economische partners zal in 2027 worden verdiept zodat we meer betrokken zijn bij de werkzaamheden en hun plannen, we ze kunnen ondersteunen waar nodig en onze gezamenlijke doelen samen kunnen realiseren in plaats van los van elkaar.

Toeristisch-recreatieve visie

In juli 2025 is de regionale agenda toerisme en recreatie 2040 opgesteld. Deze is vastgesteld samen met een uitvoeringsprogramma voor korte en lange termijn. De uitvoeringsagenda op korte termijn, tot 2030, bevat acties voor de gemeente Schagen in samenwerkingsverbanden met andere gemeentes of partijen. Alhoewel er al geraamde kosten zijn opgenomen is het afhankelijk van prioritering van actiepunten of er voor 2027 aanvullend budget nodig is. Indien er voor de vervolgstappen aanvullend budget nodig is zal dit worden voorgelegd aan de gemeenteraad.

Centrumvisie – versterken van het stadshart

Het proces voor de ontwikkeling van de Centrumvisie voor stad Schagen zal in 2026 verder worden uitgewerkt. Deze visie geeft richting aan de versterking van het stadshart als economisch, sociaal en toeristisch knooppunt. De visie beschrijft hoe Schagen aantrekkelijk en toekomstbestendig blijft voor inwoners, ondernemers en bezoekers. Hierbij is specifieke aandacht voor de detailhandelsstructuur, waarbij trends zoals schaalvergroting, veranderend consumentengedrag en de opkomst van multifunctionele centrumfuncties worden meegenomen.

Een belangrijk onderdeel van de centrumvisie is een toekomstvisie op de weekmarkt in Schagen. De markt is vanuit de geschiedenis verbonden met de identiteit van de stad en

blijft een belangrijk onderdeel in de openbare ruimte en het winkelaanbod. Voor het opstellen van de centrumvisie is al budget gereserveerd. Verdere uitwerking van de visie vindt plaats binnen bestaande middelen.

STIS, BIZ en Ondernemersfonds

De gemeenteraad heeft besloten dat er een Stichting Toeristisch Fonds Schagen (STIS) opgericht gaat worden. Het fonds krijgt een jaarlijks budget van € 250.000,- voor investeringen in toerisme en recreatie. Hiervoor is in februari 2026 al een structurele gemeentelijke bijdrage vastgesteld voor de periode 2027 tot en met 2029. Voor de oprichting van de STIS is in 2026 een krediet van € 50.000 beschikbaar gesteld.

Het voorstel vloeit voort uit een motie uit 2023. Het fonds moet dienen als financieel vliegwiel voor projecten die bijdragen aan de toeristisch-recreatieve kwaliteit van de gemeente. Dit zal deels gefinancierd worden door de opbrengst uit toeristenbelasting, wat invloed heeft op de huidige vorm van het Ondernemersfonds. Hierin keren we € 0,10 per overnachting uit aan de Ondernemers Federatie Schagen (OFS) als bijdrage uit het ondernemersfonds. De OFS denkt actief mee en werkt aan voorstellen om het fonds te verbeteren. Indien er voor de vervolgstappen aanvullend budget nodig is zal dit worden voorgelegd aan de gemeenteraad.

In 2027 moet de STIS in werking zijn, 2026 zal worden gebruikt voor uitwerking van de organisatorische, doelmatige en financiële voorwaarden.

In 2026 is de BIZ (bedrijfsinvesteringszone) subsidie stopgezet na een draagvlakmeting van de ondernemers in de binnenstad.

Uitvoer economische agenda – samen sta je sterk.

In 2025 zijn de eerste punten vanuit het uitvoeringsprogramma opgepakt en in 2026 zal de focus liggen op de punten uit het uitvoeringsprogramma die wij als gemeente samen met het onderwijs en georganiseerd bedrijfsleven (Triple Helix) op kunnen pakken. Met een duurzame samenwerkingsstructuur kunnen we écht het verschil maken in Schagen. Met het gereserveerde budget is een trekker aangenomen voor de uitvoer van het programma en het opzetten van structurele overleggen en werkgroepen.

Bedrijventerreinen: regionale afspraken

De huidige regionale strategie werklocaties (kantoren en bedrijventerreinen) loopt in 2026 af. Hierin staan regionaal overstijgende afspraken over huidig en toekomstig gebruik van werklocaties. Vanuit nieuwe gezamenlijke afspraken zal er een convenant worden opgesteld die zal worden uitgewerkt naar een regionale strategie werklocaties. Hier is € 30.000 per regio voor beschikbaar gesteld door de Provincie. Schagen zal dit oppakken samen met Hollands Kroon, Den Helder en Texel.

MKB actieprogramma - Bouwen aan regionale actieagenda.

De regio Noord-Holland Noord (NHN) is per september 2025 één van de 18 focusregio's binnen de landelijke Actieagenda mkb-dienstverlening. Dit is een initiatief van het Ministerie van Economische Zaken met als doel de dienstverlening aan ondernemers beter, overzichtelijker en toegankelijker te maken. Vanuit Schagen sluiten we aan bij de regionale werksessies georganiseerd door Ondernemerspoort NHN en het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord met ondersteuning vanuit het Ministerie van Economische Zaken. Gezamenlijk zal de bestaande infrastructuur van ondernemersdienstverlening in NHN in kaart worden gebracht zodat de we bestaande infrastructuur van ondernemersdienstverlening in NHN kunnen versterken. Voor een duurzame uitvoering van de actieagenda zal een regionale financieringsvraag komen. Wanneer en hoeveel dat zal zijn is afhankelijk van de inhoud van de nog op stellen regionale MKB-actieagenda in samenwerking met de gemeentes in NHN en het georganiseerd bedrijfsleven.

Regiodeal

Als gemeente Schagen doen we mee aan de Regiodeal Noord-Holland-Noord. Hiermee heeft NHN € 32,5 miljoen euro beschikbaar gekregen als 50% co financier voor projecten om de brede welvaart van NHN te versterken. Daarbij committeren we ons als gemeente als co financier bij Regio Deal projecten. Cofinanciering kan zowel capaciteit als geld zijn. Hoeveel dit is zal duidelijk worden na de aankomende tranches van de Regiodeal die in 2026 aflopen.

Hoewel wij als gemeente zelf geen trekker zijn van aanvragen, dat zijn namelijk de bedrijven, scholen en maatschappelijke partijen, is onze steun wel een voorwaarde voor een succesvolle toekenning. Voor de tranche die nu loopt (en de latere volgende tranche) is onze ambitie om tot positieve resultaten te komen. Als gemeente herkennen we de economische kansen van de Regiodeal en hebben daarom een intern bureau ingericht om te ondersteunen bij projectaanvragen.

Verdieping samenwerking economische clusters Seed Valley en Energy and Health Campus

Twee van de vier pijlers van de economische agenda zijn het inzetten van een strategische accountmanager op de grote economische clusters binnen de gemeente Schagen: Seed Valley en de Energy and Health Campus (E&HC). De strategisch accountmanager is in 2025 opgestart en valt sinds 2026 bij de kerntaken van team economische zaken. Wel zijn er verzoeken van zowel Seed Valley als de E&HC om de financiële bijdrage aan deze economische clusters te verhogen. Bij doorgang hiervan zal aanvullend budget nodig zijn.

6. Participatie, dienstverlening en organisatie

Veiligheid

Maatschappelijke ontwrichting

Veiligheid is belangrijk, om in vrijheid en vertrouwen te kunnen leven. De wereld en de dreigingen veranderen. Zoals internationale spanningen, militaire en digitale dreiging, maar ook pandemieën en klimaat- en natuurrampen. Dit vraagt om een goed voorbereide en weerbare organisatie. Vanwege de geopolitieke situatie is de voorbereiding op een langdurige en grootschalige maatschappelijke ontwrichting in een stroomversnelling gekomen. Van ons als gemeente wordt verwacht dat we daar de organisatie en haar inwoners op voorbereiden en de maatschappelijke weerbaarheid versterken. In samenwerking met de Rijksoverheid, het veiligheidsberaad en de veiligheidsregio treffen wij voorbereidingen om te kunnen anticiperen op mogelijke maatschappelijke ontwrichting.

Regionaal

In 2027 wordt een nieuw Integraal meerjarenplan Veiligheid opgesteld voor de gemeenten binnen de politie-eenheid Noord-Holland. Veiligheid is een integrale opgave van politie, Openbaar Ministerie, de 32 gemeenten en onze ketenpartners. In de Eenheid Noord-Holland wordt daarom het regionaal beleidsplan, zoals bedoeld in art. 39 lid 1 Politiewet 2012, integraal opgesteld en het Integraal Meerjarenbeleidsplan Veiligheid (IMV) genoemd. De gemeente Schagen is samen met Den Helder (namens de Kop van Noord-Holland) vertegenwoordigd in de werkgroep voor de totstandkoming van het IMV.

Lokale ontwikkelingen

Opgave Weerbare en veerkrachtige samenleving

In 2026 is de weerbare en veerkrachtige samenleving als strategisch thema toegevoegd aan de veiligheidsagenda Schagen. Doordat de samenleving aan constante verandering onderhevig is, is het van belang dat wij ook flexibel kunnen inspelen op en omgaan met de toenemende geopolitieke ontwikkelingen, spanningen, wantrouwen en/of onvrede in de samenleving. Het vergroten van de weerbaarheid van onze inwoners en organisatie is daarbij een van de eerste stappen. Dit betreft een gezamenlijke opgave waarin wij samen moeten werken met (lokale) overheden, bedrijven, maatschappelijke organisaties en inwoners.

De voorbereidingen voor de gemeente variëren van het opstellen van een bedrijfscontinuïteitsplan tot het actualiseren van de crisisorganisatie en het creëren van bewustwording bij o.a. maatschappelijke partners.

Noodsteunpunten

Vanaf 2027 moeten wij minimaal 10 noodsteunpunten inrichten. Op dit moment draaien wij mee in een pilot Noodsteunpunten met de gemeente Medemblik, Den Helder en Alkmaar in samenwerking met de Veiligheidsregio. Er worden vanuit het Rijk financiën beschikbaar gesteld voor de inrichting van deze noodsteunpunten. Op dit moment is het nog niet duidelijk of dit kostendekkend zal zijn.

Bedrijf continuïteit

De organisatie moet zichzelf ook voorbereiden op langdurige stroomuitval. Hiervoor wordt een bedrijfscontinuïteitsplan opgesteld. Er zullen kosten gemaakt moeten worden om te voorzien in alternatieve energievoorzieningen en alternatieve communicatiemiddelen voor de gemeentelijke locaties. De kosten hiervoor zijn nog niet inzichtelijk te maken omdat er o.a. vanuit de pilot noodsteunpunten getest wordt welke middelen hiervoor het meest geschikt.

Boa bestel

Om de inzet van onze boa's toekomstbestendig te maken wordt het boa-bestel door het Rijk ingrijpend gemoderniseerd (richting 2026-2028). De focus van de doorontwikkeling ligt op uniformiteit, betere informatiepositie en sterkere kwaliteitsborging. Daarnaast worden met de herziening van het boa-bestel de taken van de boa's uitgebreid en verduidelijkt. Dit vraagt van ons een grotere verantwoordelijkheid voor kwaliteit, rechtmatigheid en inzet van de boa's. Financieel heeft de herziening ook gevolgen, al zijn deze nu nog niet inzichtelijk te maken. Het gaat hierbij om kosten die zich richten op opleiding, aanvullende uitrusting (o.a. handboeien of beschermingsmiddelen) en mogelijk aanpassingen in de organisatie en werkprocessen. De herziening van het boa-bestel biedt ook kansen om onze boa's efficiënter in te zetten waarbij er minder overlap is met politie inzet. De stapsgewijze invoering vraagt tot 2028 om een meerjarige financiële dekking en fasering binnen de begroting. Mocht dit nodig zijn komt hier een apart voorstel voor naar de gemeenteraad.

Zorg en veiligheid

Ankerplaatsen

De problematiek rondom mensen met onbegrepen gedrag blijft toenemen. In samenwerking met de gemeente Hollands Kroon worden de mogelijkheden onderzocht om ankerplaatsen te realiseren. Dit zijn woningen in een relatief afgeschermdde omgeving waar de doelgroep onder een vorm van toezicht en juiste zorg kan leven zonder overlast te veroorzaken. Het is nog niet inzichtelijk welke kosten aan dit project verbonden zijn. Het gaat hierbij zowel om projectkosten als om kosten voor het daadwerkelijk realiseren van de ankerplaatsen.

Pilot bemoeizorg

Eind 2024 is gestart met een (vervolg) aanpak voor mensen met onbegrepen of verward gedrag. Dit programma bestaat uit 3 verschillende lijnen; voorkant, voorzieningen en samenwerking.

Vanuit deze aanpak is in september 2025 in de Kop van Noord-Holland de pilot bemoeizorg gestart. De pilot heeft tot doel een bijdrage te leveren aan het voorkomen en verminderen van erger leed en escalatie. Bemoeizorg is zorg die vrijwillig wordt gegeven waarbij mensen die meestal geen zorg willen of niet in staat zijn om deze te organiseren voor langere periode actief in hun eigen omgeving worden bezocht. De pilot is in meerdere regio's al een succes gebleken en de eerste resultaten in onze regio zijn ook positief. De verwachting is dat de pilot in 2027 omgezet wordt in een project en daaropvolgend wordt ingebed in de reguliere werkzaamheden van de gemeente en de verschillende ketenpartners.

Veiligheidsdashboard

In samenwerking met het Data Research Lab wordt gewerkt aan een veiligheidsdashboard voor de gemeente Schagen. In het dashboard moeten verschillende datastromen samen komen om meer grip te krijgen op veiligheidsvraagstukken binnen Schagen. Het Dashboard wordt ingericht aan de hand van de thema's die zijn opgenomen in de Veiligheidsagenda Schagen 2024-2027.

Reddingsbrigades

De reddingsbrigades verzorgen op onze stranden een aantal activiteiten om de veiligheid van onze inwoners en bezoekers te vergroten. Hierbij moet gedacht worden aan strandbewaking, gastheerschap, water gerelateerde incidentbestrijding en EHBO. De reddingsbrigades worden voor het grootste gedeelte gesubsidieerd door de gemeente. Voor de uitvoering van hun taken zijn op kosten van de gemeente reddingsbrigadeposten op het strand geplaatst. De komende jaren moeten deze posten worden vervangen. Als eerste staat de post van Sint Maartenszee op de planning. Voor 2031 staat de post van Petten op de planning. Echter door recente doorontwikkeling van de kust en veiligheidsrisico's die zijn ontstaan doordat de post veelvuldig onderwater staat, moet deze post eerder dan verwacht worden vervangen (en mogelijk verplaatst). Om meer eenduidigheid te krijgen in de posten wordt in samenwerking met de andere reddingsbrigades gekeken hoe de nieuwe post vormgegeven kan worden.

Voor de Reddingsbrigadepost Sint Maartenszee is in de begroting een bedrag van € 500.000 opgenomen. Gelet op de hoge inflatiekosten en de stijging van de bouwmaterialen blijkt deze raming niet toereikend. Verwachting is dat de kosten verhoogd moeten worden met € 200.000. Omdat de Reddingsbrigadepost van Petten eigenlijk pas voor vervanging in 2031 staat moet hier een bedrag gelijkloidend aan de reddingspost van Sint Maartenszee worden opgenomen in de begroting. Dit betreft een bedrag van € 700.000,

Brandweerkazerne Schagerbrug

De brandweerkazerne Schagerbrug is aan vervanging toe. Daarnaast wordt binnenkort door de veiligheidsregio een nieuwe brandweerauto geleverd. Door nieuwe maatvoering past deze auto niet meer in de huidige kazerne. De huidige locatie van de kazerne komt te vervallen. Er wordt momenteel onderzocht welke locatie geschikt is om een nieuwe kazerne te bouwen of een bestaand pand te verbouwen. Door verschillende omstandigheden loopt

dit proces trager dan voorzien. Momenteel wordt gekeken naar twee potentiële locaties. Voor de nieuwbouw of verbouw van de nieuwe kazerne is in 2026 al budget vrijgemaakt. Echter is het budget wat voor Schagerbrug is opgenomen op dezelfde hoogte geraamd als de nieuwbouw van de kazerne in Dirkshorn. Voor de bouw van de kazerne Dirkshorn was de grond al in eigendom van de gemeente. Bij de twee potentiële locaties is er één in eigendom van de gemeente. Er moet dus rekening gehouden worden met vertraging in het proces en mogelijk extra kosten voor grondverwerving. Hierbij moet dan gedacht worden aan een extra investering van ongeveer € 600.000 á € 750.000, -

Ondermijning

Voor de aanpak van ondermijning wordt eind 2026 een plan van aanpak opgeleverd. In het plan van aanpak worden de maatregelen omschreven waar wij als gemeente Schagen de komende jaren extra op willen inzetten. Hier wordt ook de Noord-Hollandse Norm weerbare overheid in betrokken. Het is nog niet inzichtelijk of er extra financiële middelen nodig zijn om uitvoering te geven aan het plan van aanpak. Mocht dit nodig zijn komt hier een apart voorstel voor naar de gemeenteraad.

Dienstverlening

In de gemeente Schagen vinden we het belangrijk dat iedereen zich thuis voelt. We hebben oprechte aandacht voor elkaar, we kunnen en mogen onszelf zijn, en er is ruimte voor groei en ontwikkeling. Samen dragen we bij aan een veilige, duurzame en gezonde gemeente Schagen. We staan dicht bij de samenleving en zijn er voor de samenleving. We hebben oog voor lokale en regionale behoeften en kansen. Een gemeente waar we trots op zijn; een gemeente waar we ons thuis voelen.

Dit vindt zijn weerslag in onze dienstverlening. Ook in 2027 blijven we onze dienstverlening verbeteren en optimaliseren waarbij de mens centraal staat. Onze visie op dienstverlening zal worden vertaald naar een uitvoeringsagenda dienstverlening. Hierbij is aandacht voor zowel de reguliere dienstverlening als ook onze digitale dienstverlening.

Organisatieontwikkeling en HR

Organisatie

Medio 2025 hebben we met trots teruggeblikt op de ontwikkeling van onze organisatie. Zo is het ziekteverzuim gedaald, is de samenwerking met de politiek versterkt met behulp van de LTP en hebben we meer grip gekregen op grote projecten. Tegelijkertijd zien we dat de maatschappij om ons heen in een hoog tempo verandert. De gemeentelijke taken nemen toe, de opgaven worden steeds complexer en de krapte op de arbeidsmarkt wordt groter. Dit vraagt om een flexibele organisatie, die slagvaardig en wendbaar is. De verdere doorontwikkeling van de organisatie en de regionale samenwerking blijven daarom van groot belang.

Sinds 1 januari 2026 is de topstructuur van de organisatie aangepast en werken we met 3 domeinmanagers en 6 concernstrategen. Samen met de organisatie zijn zij aan de slag gegaan met de doorontwikkeling van onze organisatie en de verdere professionalisering. Concrete voorbeelden van opgaven waaraan is gewerkt, zijn o.a. het strategisch huisvestingsplan, het dienstverleningsconcept en de visie op samenwerkingen.

Deze meerjarige opgaven komen o.a. uit de Ontwikkelagenda en doorlopen in 2026 een besluitvormingsproces. Daarnaast zijn er ook andere belangrijke ontwikkelingen. Zo wordt er onderzoek gedaan naar het 'alliantiemangement' en het 'opgavegericht werken'. Met het nieuwe managementteam en strategenteam, is er tevens een stap gezet in een andere manier van aansturen. In 2027 zal er meer opgavegericht, integraal en strategisch worden gestuurd. In de tweede helft van 2026 zal worden gestart met een onderzoek naar efficiënte en effectieve teamindelingen. Dit wordt samen met de medewerkers gedaan. In de loop van 2027 worden de resultaten van het onderzoek bekend gemaakt.

HR

De toenemende complexiteit van maatschappelijke vraagstukken en de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt vragen om een gerichte en toekomstbestendige aanpak van onze personeelsvoorziening. Tegelijkertijd zetten wij nadrukkelijk in op de vitaliteit en duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers. Dit draagt bij aan het behoud van medewerkers en het beperken van uitstroom en verzuim. In dit kader werken wij tevens aan een visie op leren en ontwikkelen, gericht op de continue groei en toekomstbestendigheid van zowel de organisatie als haar medewerkers.

In 2026 geven wij verder invulling aan de doorontwikkeling van ons personeelsbeleid, met aandacht voor onder andere Strategische Personeelsontwikkeling (SPO).

Daarnaast wordt het arbobeleid geactualiseerd en geven wij uitvoering aan het vitaliteitsbeleidsplan.

Participatie

In 2026 werken we verder aan het versterken van participatie binnen de bestaande kaders. Dit doen we in aansluiting op de Wet versterking participatie, die vraagt om een duidelijke en actuele participatieverordening. Daarom actualiseren we de verordening en werken we aan een bijpassende participatievisie en praktische kaders. Hiermee geven we inwoners, ondernemers en organisaties beter inzicht in hoe en wanneer zij kunnen meedenken over plannen en besluiten.

Daarnaast blijven we participatie toepassen in lopende projecten en ondersteunen we bewonersinitiatieven. We zorgen voor tijdige communicatie, duidelijke verwachtingen en goede terugkoppeling. Deze activiteiten zijn een voortzetting van het huidige beleid en dragen bij aan een betrouwbare en toegankelijke manier van samenwerken met onze gemeenschap.

I&A

In 2027 zijn we nog steeds volop bezig met het uitvoeren van ons informatiebeleidsplan. In 2026 hebben we de eerste stappen van het plan uitgevoerd. We richten ons dit jaar vooral op het verbeteren van de ICT en digitale dienstverlening. Dit houdt enerzijds in dat we het digitale contact met inwoners en bedrijven verbeteren met het gebruik van mijnSchagen en het zaakgericht werken. Maar anderzijds betekent dit inzetten op het verhogen van de digitale vaardigheden van onze medewerkers, ook op het gebied van AI.

7. Financiën

Financiële compensatie vanuit het Rijk

De Voorjaarsnota van het Rijk verschijnt aan de start van deze kabinetsperiode en is daarmee ook de Startnota van het kabinet: de vertaling van de financiële afspraken uit het coalitieakkoord. De Voorjaarsnota wordt gepresenteerd tegen de achtergrond van een onrustige geopolitieke wereld. De oorlog in het Midden-Oosten kan grote economische gevolgen hebben. Op basis van de meest recente economische raming van het Centraal Planbureau (CPB) zijn de financiële kaders voor de komende jaren vastgelegd. De economische gevolgen van het conflict in het Midden-Oosten zijn in deze Voorjaarsnota nog niet meegenomen. Deze Voorjaarsnota geeft gemeenten een eerste indruk van een mogelijke uitkomst van de Meicirculaire. De verwachting is dat de Meicirculaire een positief resultaat zal geven van ruim € 2 miljoen voor de komende jaren.

Bijlagen

Uitgangspunten Kadernota

Uitgangspunten Kadernota voor de begroting 2027

Algemene uitgangspunten

1. We hebben een (meer jaren)begroting die structureel in evenwicht is.
2. Bij alle keuzes wegen we af of de kosten in verhouding staan tot de opbrengsten voor de samenleving.
3. Voor dekking van een begrotingstekort benutten we alle mogelijke middelen waarbij een bezuiniging op bijvoorbeeld bibliotheken, zwembaden en sport- en speelvoorzieningen van kinderen de laatste optie zijn.
4. Voor de kostenbudgetten passen we indien nodig een inflatiecorrectie toe. Budgetten die niet toereikend blijken zullen we in afstemming met de raad aanpassen.

Algemene reserve

5. Het uitgangspunt is dat we financieel weerbaar willen zijn. Het instrument om deze weerbaarheid vast te stellen is het incidenteel weerstandsratio, dat gestuurd zal worden op een gezonde waarde van 1,5.
6. Incidentele baten, zoals het jaarrekeningsaldo, voegen we toe aan de algemene reserve.

Investerings/reserves en voorzieningen

7. Conform de BBV worden investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut geactiveerd.
8. Lasten schuiven we niet door naar de toekomst. Dit houdt in dat het bedrag wordt gestort in een bestemmingsreserve als dekking van de kapitaallasten van het maatschappelijk nut.

Lokale heffingen

9. De belastingen OZB en precariobelasting volgen standaard de inflatie (het gemiddelde van CPI van januari (t-1) tot en met december (t-1)).
10. Voor de toeristenbelasting (met uitzondering van de belasting op mobiele standplaatsen die standaard de inflatie volgt) wordt jaarlijks een tarief vastgesteld voor het volgende jaar. De forensenbelasting volgt de stijging van de toeristenbelasting (tarief verblijf anders dan een toeristische plaats).
11. Voor leges, riool- en afvalstoffenheffing heffen we kostendekkende tarieven.